

PER UNA EDUCACIÓ SENSE ARMES I EN PAU

Trobar-se amb un policia uniformat i armat és cada cop més habitual als centres educatius d'aquest país. Com la humitat que puja pels fonaments d'una casa, podrint-los i desgastant-los a poc a poc, l'Estat policial s'escola en el nostre sistema educatiu des de baix, sense fer massa soroll, impregnant-ho tot d'una pudor insofrible. Si no hi posem remei i no plantem cara, l'educació es convertirà, en el futur, en el somni humit del sistema: adoctrinament, humiliació i por, tot per fabricar individus obedients i rendibles.

Des del 2008 la CGT forma part de la **campanya Desmilitaritzem l'Educació** on es denuncia la creixent presència de l'exèrcit i cossos armats en espais educatius. Fa un parell d'anys, des de la CGT, vam engegar una campanya per denunciar la presència policial a escoles i instituts de Catalunya. Lluny de millorar, constatem un augment de les visites dels cossos armats. El repertori d'actuacions és cada vegada més extens: el que calgui per posar un mosso davant de l'alumnat.

Quan la policia entra a l'escola, l'educació falla

Tres vessants de la presència policial als centres educatius.

La **primera** i, potser, la més esperable d'un cos, suposadament, dedicat a l'ordre i la seguretat, són aquelles qüestions relacionades amb drogues, baralles, assetjament o agressions... No disposem de dades públiques al respecte i, per tant, no podem saber si aquestes intervencions han augmentat o no. El que sí que podem afirmar és que cada vegada que una direcció ha de trucar a la policia és un fracàs de tot el sistema educatiu. Si hi ha bullying és perquè no hi ha hagut -o no ha funcionat- la prevenció de l'assetjament escolar. Si hi ha una agressió sexual és perquè no hi ha hagut -o no ha funcionat- la prevenció de la violència masclista ni l'educació sexual. Això ens fa pensar que no es dediquen prou esforços a la prevenció, ni els recursos materials i humans necessaris per educar en la convivència.

El **segon** àmbit d'infiltració policial el trobem als tallers destinats a l'alumnat: tot un seguit d'exemples de rentat de cervell totalment gratuïts. Els temes són molt variats, des de "Drogues i lleis", un bon precuinat de tòpics com la teoria de l'escalada, amanit amb una gran dosi de criminalització i racisme; fins a altres com el taller destinat a l'alumnat de 2n d'ESO que compleix 14 anys -inici de l'edat penal a l'Estat espanyol- titulat, de manera sarcàstica, "Comença el joc". O, fins i tot, aberracions com "Violència masclista. Com comença tot?", on un senyor, Mosso d'Esquadra, amb una pistola a la cartutxera, ve a explicar a les joves què són el sistema patriarcal i el masclisme.

La pregunta és clara: són els Mossos d'Esquadra els més adients per educar als nostres fills i filles sobre violència masclista, drogues o abús de pantalles? La resposta és rotundament NO. La nostra societat compta amb professors, metgesses, educadors socials, científiques... molt millor formades i amb una pedagogia molt més adequada per a dur a terme aquesta tasca. Per què, doncs, cada cop més, deixem en mans de la policia aquestes xerrades i formacions? El currículum incorpora tots aquests temes de forma transversal o específica, per tant, és responsabilitat docent tractar-los adequadament i, de pas, protegir-nos d'aquest intrusisme interessat.

En **tercer lloc**, els Mossos d'Esquadra intenten fer valer el seu discurs entre el professorat, camuflant-lo sota formacions i programes de prevenció com el **PRODERAE**. En realitat, són instruments ideològics dissenyats des de les cúpules d'Interior per posar al professorat i al sistema educatiu al servei d'una estratègia de discriminació i criminalització de les minories.

En síntesi, creiem imprescindible **l'educació com a pilar fonamental contra els discursos d'odi i l'auge del feixisme: una educació pública i de qualitat, capaç de dotar als infants i joves d'eines per pensar críticament, analitzar la realitat i entendre les conseqüències de les seves actituds**. No volem que d'això se n'encarregui un cos armat i violent com els Mossos d'Esquadra.

A l'escola, ni placa ni pistola

Normalització de la presència policial a les escoles

En els darrers anys, la presència policial s'ha anat normalitzant sota el pretext de garantir la seguretat. Tanmateix, aquesta aposta transforma profundament la funció educativa i allò que abans es resolia amb diàleg, mediació o acompanyament tutorial, ara es gestiona sovint des d'una lògica punitiva. Així, conflictes menors passen a ser criminalitzats, augmenten les sancions, les expulsions i fins i tot les denúncies, i l'escola es reforça com a espai de control. Molts d'aquests conflictes són conseqüència directa de les condicions de precarietat i de les injustícies socials estructurals que genera el sistema. L'escola no és un espai aïllat, sinó un reflex de la societat, i per això la convivència es veu afectada en la mateixa mesura que la societat.

Contradicció entre educació i lògica policial

La presència de la policia porta implícita una tensió entre dos discursos contradictoris. D'una banda, l'educació ha de fomentar l'empatia, la comprensió mútua, la resolució pacífica de conflictes i la provenció (preparar-se per afrontar els conflictes abans que es desbordin) a través del diàleg i de pràctiques restauratives. De l'altra, la lògica policial es basa en la imposició de normes i el control, posicionant l'alumnat com a infractors més que com a participants d'un procés d'aprenentatge.

Per exemple, per prevenir la violència masclista, cal ensenyar que homes i dones són iguals i fomentar el respecte cap a les dones, més enllà de la por a les conseqüències.

Així, es genera una incoherència central perquè l'escola hauria de ser un espai on s'aprenuin estratègies de convivència basades en la confiança i l'autoregulació, mentre que la presència policial tendeix a normalitzar una cultura de la por, de l'alarma i del càstig, en la qual s'externalitza a tercers la resolució de conflictes (que hauria de ser responsabilitat de la comunitat educativa).

Els policies, projectats com a agents de seguretat, mentors i aplicadors de la llei alhora, generen ambigüitat i dependència, sense disposar de la formació docent necessària ni està orientada a objectius educatius.

En paral·lel a això, ens trobem que la pèrdua de respecte i autoritat del professorat és un fenomen reconegut en molts centres educatius actuals, fruit de condicions de precarietat, sobrecàrrega laboral i l'evolució de la societat. Aquesta autoritat pedagògica, basada en la confiança, el diàleg i la relació educativa mútua, no es pot suplir amb una autoritat coercitiva com la policial. **L'entrada de policies armats no reforça l'autoritat del docent, en tot cas la redueix**, ja que pretén imposar una autoritat superior, amb més poder de sanció, la qual cosa condiciona directament el clima escolar i afecta la manera com els alumnes experimenten l'autoritat i la convivència.

Sota l'autoritat policial, l'alumnat passa a ser principalment objecte de control i sanció, perdent protagonisme en la gestió dels conflictes i tenint un rol passiu. La seva participació es redueix a complir normes imposades, sense oportunitat d'aprendre a gestionar desacords. En canvi, en un enfocament basat en la justícia transformadora i en pràctiques restauratives, l'alumnat té un paper actiu participant en la resolució de conflictes, reflexionant sobre les conseqüències de les seves accions i contribuint a la construcció d'un entorn escolar més inclusiu i segur, desenvolupant competències socials i responsabilitat col·lectiva. Així doncs, la intervenció policial no resol els problemes educatius, sinó que els reproduceix i els agreuja.

Impactes sobre l'alumnat

La policialització (el procés pel qual un espai, un àmbit o una problemàtica passa a ser gestionat o influït per la lògica policial) transforma el clima educatiu introduint encara més la vigilància escolar, afegint la por i trencant els vincles de confiança, reduint la capacitat del professorat per gestionar pedagògicament els conflictes. També pot afectar més l'alumnat vulnerable (com poden ser joves racialitzats, amb menys recursos o amb dificultats socials i familiars), que són més propensos a ser objecte de vigilància, control i sanció. En lloc de protegir-los, l'escola acaba reproduint mecanismes d'exclusió, ja que el sistema penal, representat per la policia, castiga les conseqüències sense abordar les causes socials i estructurals dels conflictes. Per a moltes, la presència policial no és sinònim de seguretat, sinó de racisme o perill, trencant la percepció de l'escola com un espai segur.

El catàleg de xerrades i formacions que ofereixen els Mossos és cada cop més ampli i fàcil de sol·licitar. La precarietat econòmica de molts centres fa que aquestes col·laboracions siguin encara més atractives, ja que són gratuïtes per a les escoles (tot i que la ciutadania les paga per altres vies). Això genera una dependència creixent de la intervenció policial per a qüestions que hauria de tractar el professorat, el professional docent.

Principals problemàtiques detectades

Per fer front a aquesta situació, cal apostar per alternatives educatives reals. Des de la CGT Ensenyament reclamem aturar la presència d'agents armats a les escoles i posar fi a la simulació de seguretat que això representa. Volem uns centres més segurs mitjançant educadors i educadores socials, psicòlegs, suport emocional, mediació i programes de justícia restaurativa, que sí que responen de manera coherent a la funció educativa de l'escola.

Malgrat ser un tema poc estudiat a Catalunya, diversos estudis i informes internacionals coincideixen que la presència policial a les escoles no augmenta la seguretat i tendeix a incrementar la punitivització i les desigualtats, mentre que les alternatives educatives i restauratives sí afavoreixen una convivència realment inclusiva.

Per això, els conflictes escolars s'han d'afrontar des de l'educació, l'acompanyament i la responsabilitat col·lectiva. "Educar en el conflicte" significa reconèixer, comprendre i gestionar les tensions de manera constructiva, transformant-les en oportunitats d'aprenentatge i creixement col·lectiu. Portar la policia a les escoles és, en el fons, renunciar a aquesta educació i a la construcció de centres realment inclusius i segurs per a tothom.

Finalment, una breu reflexió sobre l'impacte que pot tenir la normalització de la presència policial a les escoles, ja que aquesta es pot estendre fàcilment a altres àmbits i acabar legitimant una lògica securitària de manera generalitzada. En un context global d'escalada bèl·lica i autoritària, cal defensar el pacifisme i una educació emancipadora, especialment si tenim en compte que la policia opera sota una lògica fortament militaritzada.

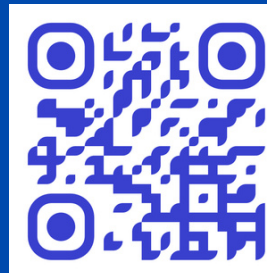
Europa està immersa en una crisi estructural del capitalisme, marcada per l'empobriment de la classe treballadora, la militarització creixent i l'augment de l'autoritarisme i de l'extrema dreta. La guerra d'Ucraïna s'ha cronificat i ha consolidat una economia de guerra que justifica l'augment de la despesa militar, mentre la població n'assumeix els costos. Sense oblidar el genocidi contra el poble palestí, que actua com a eix moral i polític de la conjuntura internacional.

El repte central és defensar una educació que fomenti la cultura de pau, la justícia social i el pensament crític, com a resposta educativa a un context global de conflictes i militarització. [Més inversió en educació i menys en despesa policial i militar és una aposta imprescindible per construir societats més justes, segures i democràtiques.](#)

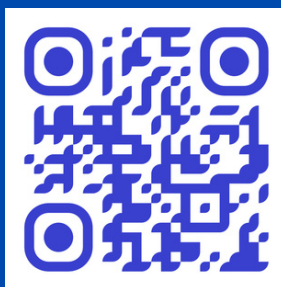
RECURSOS D'AULA

[Xarxa educativa](#)

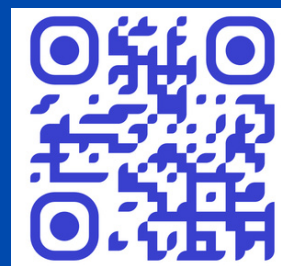
[RecercaPau](#)

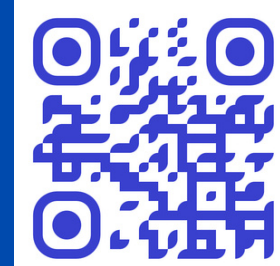
[Escola Cultura
de Pau](#)

[Edualter](#)

[Fundipau](#)

[Aula Palestina](#)

Mossos a les escoles. Apunts normatius de reflexió.

El creixement i normalització del desplegament policial als centres educatius, ho fa aliè a la normativa i les necessitats educatives reals de la comunitat educativa.

Però què ens diuen les lleis i normatives aprovades democràticament i legalment?

El **Decret 175/2022**, de 27 de setembre, **d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica**, el document oficial que mana i endreça el què i com s'ha d'ensenyar a l'alumnat dels 6 a 16 anys, planteja de forma ferma i clara, i des de l'inici, que s'ha de *"garantir la formació integral de l'alumnat, així com el desenvolupament de la seva personalitat i la preparació per a l'exercici ple dels drets humans i d'una ciutadania activa i democràtica en la societat actual"*. El primer objectiu general del decret anomena que dins de les capacitats dels alumnes els ha de permetre "Assumir responsablement els seus deures; conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres; practicar l'empatia, la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups; exercitar-se en el diàleg garantint els drets humans com a valors comuns d'una societat plural, i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica." En aquest decret curricular la paraula "pau" surt 35 vegades i "conflicte" en surt 109 vegades. En canvi, no surt ni "pistola", ni "policia o cossos armats". I "armes" en surt una vegada, referint-se a les conseqüències del comerç d'armes...

Però més enllà dels decrets educatius, el **Parlament de Catalunya a la Proposta de Resolució** aprovada el 18 de setembre de 2020 Per la Construcció de la cultura de la Pau i la desmilitarització, insta el govern de la Generalitat a *"Fer totes les accions necessàries per a evitar la presència de cossos policials -Mossos d'Esquadra, policia local, policia estatal...- amb armes als recintes i a les aules d'escoles, instituts, universitats, centres formatius o espais de lleure quan aquests hi assisteixen per a fer xerrades de formació viària o de seguretat a les xarxes, entre d'altres."* En la mateixa resolució, aprovada pel Parlament de Catalunya, s'indica que s'ha d'*"Elaborar un pla de formacions, tallers i orientacions de seguretat viària o seguretat a les xarxes que sigui desenvolupat per professionals amb acreditació i expertesa en l'àmbit educatiu i en cap cas per integrants de cossos armats."* Hi ha poc marge a la reinterpretació d'aquests textos, oi?

Sí, ja. I al meu centre que puc fer?

Heu de saber que les activitats i tallers dels cossos policials han d'estar aprovades a la Programació General Anual del centre (PGA), i que les ha de conèixer el consell escolar i el claustre a inici de curs.

Si aquests tallers policials són aprovats a la PGA, teòricament s'han de complir, ja que es considera una activitat lectiva i negar-se podria comportar un expedient informatiu.

En cas que no estigui a la PGA, si sorgeix de forma improvisada, o simplement no està inclosa a la PGA, podem adduir que no encaixa a la nostra programació d'aula i, per tant, no estem obligats a dur a terme.

I és que com a tutors, emparant-nos en l'article 91 de la LOMLOE que reconeix la nostra autonomia per desenvolupar el currículum, podem qüestionar la idoneïtat didàctica de l'activitat, en ser una activitat enfocada des del punitivisme i no des de la prevenció, la reflexió i resolució dels conflictes de forma dialogada. El **decret 175/2022** fa esment de forma constant i a totes les àrees i matèries a *"la necessitat de trobar solucions dialogades als problemes"*. Entrar amb una pistola ben visible a explicar els problemes que poden tenir per qualsevol circumstància un adolescent no sembla la millor manera de fer-ho.

Potser el més interessant, i complex per molts motius, és poder debatre i dialogar al claustre sobre la pertinència d'aquests tallers al centre, de quina manera es fan encabir, de la no necessitat de fer armats aquestes xerrades.

Que aquests tallers els facin les "professionals amb acreditació i expertesa en l'àmbit educatiu" que demana el mateix Parlament de Catalunya. Tampoc és menor saber el que passa directament en moltes d'aquestes xerrades i tallers, conèixer l'enfocament, el vocabulari o el to dels policies per poder denunciar la construcció d'un llenguatge punitivista allunyat de què se'ns demana com a educadors i que deixem, acríticament, en mans de policies armats durant una o dues sessions al curs. Podem decidir no estar present en aquests tallers, dialogant amb l'equip directiu o assumint les conseqüències de dur a terme el que ens demana la mateixa **LOMLOE**: *"s'atendrà a l'aprenentatge de la prevenció i la resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, i dels valors que sustenten la democràcia i els drets humans."*

En qualsevol cas, no estem sols. Des de l'any 2013 existeix la xarxa de Centres Lliures d'armes, dins de la campanya Desmilitaritzem l'educació amb més de 100 entitats i sindicats. A la CGT Ensenyament també estem compromesos en donar resposta i cabuda a totes les denúncies que feu com a personal educatiu.

Des de fa anys, al mes de març, es fan a Catalunya diferents salons d'ensenyament i espais educatius on d'informem a l'alumnat de les diferents sortides professionals i estudis corresponents. Lleida, Valls, Girona i Barcelona són els més destacats i, tots quatre, tenen en comú la presència d'un stand del Ministeri de Defensa ofertant un llistat d'estudis i sortides laborals, militars por supuesto, a l'espera d'un jovent inquiet i cridat per l'aparositat d'uniformes, imatges i armes que, de vegades, es mostren aquests stands. Sense anar més lluny, a l'edició passada a Barcelona, hi havia la carlinga d'un avió de combat a l'stand.

Hi ha un altre element en comú d'aquests quatre espais educatius, els municipis que els alberguen tenen aprovats codis ètics o mocions de rebuig a la presència militar en aquestes espais educatius, afegint-se a la moció 55/XI Desmilitaritzem l'educació i la Llei de Foment de la Pau. Una mostra més que el paper, i algunes declaracions d'intencions, aguanten desitjos però no realitats tangibles i aplicables. Sota el paraigües del Departament d'Educació en tots ells i el seu silenci còmplice, escudant-se que no són els organitzadors d'aquests espais, el Departament d'Educació evadeix la seva responsabilitat.

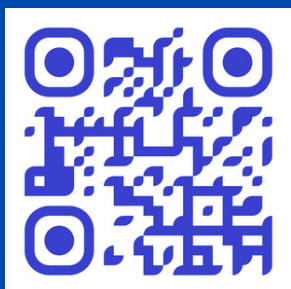
En paral·lel, sembla ser que als ajuntaments d'aquests municipis, els incomoda i desagrada aquesta presència en virtut de les mocions i codis ètics aprovats. Però, tot i la insistència de la campanya Desmilitaritzem l'educació en denunciar-ho any rere any, d'interlocutar amb els diferents organitzadors oficials i aprovant-se les dites mocions, no hi ha avenços i cada any hi ha aquesta presència militar a la recerca de joves per allistar.

No és l'única manera que té l'exèrcit de mostrar el seu discurs militarista en l'àmbit educatiu formal. Cada curs, les direccions de tots els centres educatius de Catalunya reben mails amb propostes de les respectives delegacions territorials de defensa per fer visites a instal·lacions militars, vaixells de guerra, activitats "educatives" per conèixer al rei d'Espanya o la funció dels seus exèrcits, sempre en missió de pau. Aquestes "ofertes" continuen arribant a la recerca d'un prescriptor militarista al centre que les promogui.

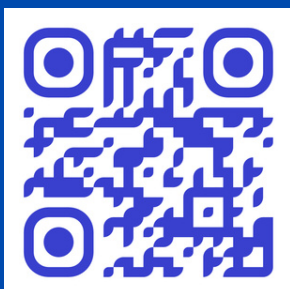
Per això us animem a:

- Explicar al vostre alumnat, abans de la visita als respectius espais educatius, la funció real dels exèrcits.
- Que feu cas omís i denuncieu totes les propostes de l'exèrcit que arribin al vostre centre.
- Que continueu treballant en el que ens demana el currículum educatiu de Catalunya: que els alumnes analitzin conflictes reals (guerres actuals, crisis de refugiats) des d'una perspectiva crítica i ètica.
- Treballar conceptes com els Drets Humans, la solidaritat internacional i el desarmament.

Per saber-ne més

[Desmilitaritzem
l'educació](#)

[Centre Delàs](#)

[Antimilitaristas](#)

[NOVACT](#)

PER UNA EDUCACIÓ SENSE ARMES I EN PAU

Marc normatiu a Catalunya.

- Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.
- El Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica.
- Moció 55/XI per la Desmilitarització de Catalunya aprovada al Parlament de Catalunya el 14 de juliol de 2016.
- Llei 21/2003, de 4 de juliol, de foment de la pau
- Proposta de resolució "Per la Construcció de la cultura de la pau i la desmilitarització" aprovada al Parlament de Catalunya el 18 de setembre de 2020.

No dubtis en posar-te en contacte amb nosaltres per saber més, organitzar-te o demanar suport a: desarmats@cgtcatalunya.cat

Aquesta esquerra ha estat editada pels membres del grup Desarmem l'Educació de CGT Ensenyament.

PONENT-PIRINEUS	Av. Prat de la Riba 7, 1r - 25006 Lleida	enseponent@cgtlleida.cat	tel. 973 27 53 57
CAMP TARRAGONA	Pl. del Nen de les Oques 8, 1r D - 43202 Reus	cgteducaciotgn@cgtcatalunya.cat	tel. 977 24 25 80
BARCELONA	C/ Pare Lainez 18, 2n - 08025 Barcelona	cgtensebcn@cgtcatalunya.cat	tel. 93 310 33 62
CEB-IMEB	C/ Pare Lainez 18, 2n - 08025 Barcelona	cgtensebcn@cgtcatalunya.cat	tel. 93 310 33 62
BERGUEDÀ	Plaça Europa, 5 baixos - 08600 Berga	ense.catcentral@cgtcatalunya.cat	tel. 623 20 53 94
SALLENT	Pl. Josep Anselm Clavé, 7 - 08650	ense.catcentral@cgtcatalunya.cat	tel. 624 31 54 89
BAIX LLOBREGAT	C/ d'Esplugues 46 - 08940 Cornellà de Ll.	cgtense@cgtbaixllobregat.cat	tel. 93 377 91 63
PENEDÈS / GARRAF	C/ Lepant 23, baixos 1a - 08800 Vilanova i la G.	cgtensepenedes@cgtcatalunya.cat	tel. 93 893 42 61
GIRONA	Av. Sant Narcís 28 - 17005 Girona	general.cgtgirona@gmail.com	tel. 972 23 10 34
TERRES DE L'EBRE	Av. Remolins 34-36, baixos - 43500 Tortosa	cgteducaciotn@cgtcatalunya.cat	tel. 877 91 55 91
MARESME	Av. Lluís Companys 45 Loc. 3 - 08302 Mataró	cgtensenyamentmaresme@cgtcatalunya.cat	tel. 640 629 438
VALLÈS ORIENTAL	Ronda d'Orient, 6 Mollet del Vallès	vallesoriental.cgt.ensenyament@gmail.com	tel. 93 593 15 45
SABADELL	C/ Rosselló, 10 (08207) Sabadell	cgtense.sabadell@cgtcatalunya.cat	tel. 93 173 49 49
TERRASSA	C/ del Nord, 128 08221 Terrassa	cgtense.terrassa@cgtcatalunya.cat	tel. 93 252 97 11
RUBÍ	C/ Colom 3-5, 08191 Rubí	ensenyamentrubi@cgtcatalunya.cat	tel. 93 588 17 96

**PREN PARTIT
ENFORTIM-NOS**

CGT
Ensenyament

